

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

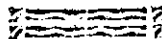
Indult BÉTSBŐL Szombaton 12. Decemberben 1789.

Elyseum 11-dik December.

Doktor Faust; másképpen János Doktor; ama híres XVI-dik Századbéli felső-világi Fekete Mesterember, ki már 16 esztendő korában az *Ingolstadt* Oskolákban *Theologiát* tanult, 3 esztendőig Mester, azután Orvos Doktor, végre egy leg-hirefebb Varasló, ördöngös és szemfényvelző valaki az ördöggől kötött. 24 esztendei *Contractussa* után ugyan attól el-szaggattott, és az óta hírét sem hallottuk; mondjátok-meg hól van most? hól van az ő hires szolgája *Mephistopheles*? — az *Elyseum*-ban — edgyik Ujságíró, a' málik *Correspondens*.

F E F F F

Maga

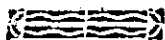
Maga *Faust* az Ujságító, *Mephistopheles*, a' maga ördögös mestersege-szerint, egy mindenüve egy szempillantat alatt láthatatlanúl mehető balhává változik, az *Elyseumból* a' *Czerberus'* mind a' 6 fülén keresztül a' felső világra ugrik; mindenütt jelen van, a' Cabinetoknak inge gallerjokban ül, mindent ha és tud, és mindent egyszeribe *János* Doktornak hírül adván, ez egy ollyon ujság Levelet botsát minden héten kétszer, melyhez hasonló sem a' felső, sem az alsó Világon több nints, nem is lehet. — Az Ujságnak jósága függ a' jól fülelő és a' dolgok velejébe bé-látó Irótól-is, de főképpen ennek minden-felé el-fzéledett okos *Correspondensei* hoznak sokot a' Konyhára. Kinek lehet pedig másnak ollyon *Correspondense* mint *Mephistopheles*? senkinek sem. —

BEnnye! **C**be roszsz vala most ezen hires Ujságot ki-hirdetnem! — Nem vevém észre, hogy most az elő-fizetésnek ideje a' *Kurirért*; hátha minden Olvasói ide fogják a' pénzt a' jövő esztendőbeli ujságért küldeni. — Jól van! igen jól van, hogy az Elyseumbéli Posta útat és a' *Faust* Ujságíró szállását ki-nem irtam; már most nem fél a' *Kurir* — ezt az Ujságot senki sem fogja tudni hordotni: én pedig ezt minden héten kezembe kapván, a' felső világbeli történeteket mind ki-írom belölle, és így ki ki kéntelenítettik a' *Kurirért* pénzt küldeni az Uj-esztendőre. Ezen Elyseumi Ujságnak nem ollyon a' vele való bánása, mint a' felső világbelieknek. A' *Leél* Kardja csak 7 nappal vágott előre; ezen Ujságból pedig 14 nappal lehet mindent előre meg-tudni.

tudni. A' felső világbéli Ujságírók mind ollyonak, mint az *Efopus* lisztbe takaródott menyétje: Ezek az Elő-fizetés idején sok ígéretekkel takarják-bé a' magok Leveleiket, egész fejér liszté lésznek, 's hát tsak egeret akartak fogni — tsak a' sok hokus, pokus; lári, fári, és 2 árkus agy-velő nélkül való betü. — Midőn ezeket itt irnám, meg-rettelve szemlélem, hogy egy balha tsak fel-ugrik író-asztalom-ra, a' lábát tentámba mártva, 's egy árkos pappirosra ezeket mázoló:

„En vagyok *Mephistopheles!* — ebben a' szempillantásban jártom-fel az egész világot, 's ezeket irhatom néked: „A' *Mahumed* 7 tornyában fogva tartatott *Muzka* *Minister Bulgakov* Ur Decemb. második napján *Trieftbe* érkezett: teli mind a' 2 'se-be a' Portától a' Békéség dolgában hozott írásokkal, és valamely bizonyos az, hogy én *Mephistopheles* vagyok, olly bizonyos az, hogy a' *Muzka*, *Porta*, és az *Austriai* Udvarok között munkában van a' Békéség. Azt néked vakmerőképpen erőstiteni nem merem, hogy a' télen a' *Muzkával* békésége légyen a' Portának; mert noha az egész háború *Kriméjért* vagyon; ezt pedig a' *Divány* örökösön által-ígérté az *Oroszoknak*, még is ezek az-azal nem elégesznek, hanem *Otzakovat*, *Bendert* és a' hadi-költséget kívánnyák; ezt pedig a' *Porta* nem akarja adni; és így ezeknek háborujak meglehet hogy tovább foly. De az *Austriai* Udvar; kinek a' *Porta* szives barátságát ajánlja; kinek nem tsak egész *Serviát*, és valamit tsak kért hajdón tölle önként oda ígérté, hanem arra is erőlteti, hogy

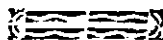

50 esztendeig tartó fel-bonthatatlan frigyet kölsen vele, tsalhatatlan békeiséget fog kötni a' télen. A' Török parólat jól esmérő — de azonban a' békeiségre kélsz Tsászár II-dik *Josef* ugyan, azt mondják, hogy azt felelte volna a' Portának, hogy ő nem hogy 50 esztendeig, de félig sem köt bonthatatlan frigyet a' Portával, hanem a' míg jó szomszéd léssen, barátja léssen a' 2 Koponyájú Sasnak, a' békeiség kötele után; mihelyt pedig Garáznalkodik, a' *Kóburg* és *Laudon* fiai fogják igazítani a' Pört. — Azonban *Austria* és *Konstántzinápoly*, a' békeiség dolgában, igen közel érkeztek egy-máshoz. — De hogy lehetne az, hogy *Austria* békeiséget kössön a' fél-hóld tselédjével, 's az Oroszok háborút tartsanak ezekkel? hogy állhat így meg a' két Tsászári Udvarok között virágzó Iszoross szövetség? *Austria* a' maga részéről békeiséget köthöt — 40-ezer fegyverest a' Muszkanak segítségül adhat — így meg-lehet a' békeiség jobról, balról pedig félben nem szakad a' szövetség — de erről tsak egy hónap múlva-is bővebben.

Triestből Erdélybe a' *Székhely földére* ugrám. Eppen Vasárnap lévén, bé-megyek egy Templomba; hát mind Fejérnépből áll az egész Templom, és alig láték 4-et, kiknek fekete fátyal ne lett volna fején. Mint balha, az ilyen forma tselédektől nem igen irtozván, közelebb ereszkedem egyhez, 's így tudám-meg, hogy ezek közzül ki Urát, ki Attyát, ki Bátyyát — ki mindeniket gyászolja. Itt már a' hó térdig érő; azért *Budára* ugrám éppen akkor, midőn a' Helytartó Királyi Tanács azt a' rendelést tétli

téfi vala közönségesé, hogy még egy egész elz-
tendejig egész Magyar-országban 1 farintot kellett az
Utazóknak 1 lótol fizetni, minden *Státiotól*, mivel
az abrak drága. — Innen egy Budai Afzszonynak
elő-kötője alatt mentem által *Pesthre*; mert már a'
nagy hideg miatt a' hajókan álló Duna hidját 3-
dik Dec. el-bontották vala. — Itt az ujj Oskolai
elzrendőre *Katharina* és *András* nap között vállasz-
tának az Univerzitásnak Tisztvifelőket: *Magnificus*
Rektornak tevék *Markovits Máté* Urat; *Decánoknak*:
Brandhuber Fülep, *Stuhr Josef*, *Prand Adám*, és
Schwartzér Márton Urakat. Itt a' tudomány szépen
virágzik; tsak abban különbözik a' mi *Elyseumbéli*
Univerzitásainktól, hogy nálunk minden Nemzet a'
maga nyelvél nyalja a' Tudományt. A' szája ná-
lunk minden Nemzetnek, mihent hozzánk jö, ol-
lyonná válik, mint a' szárnyos állatok orra; min-
den Nemzet Tudományának edény szája ehez van
alkalmaztatva, a' honnan egy Nemzet-is a' másik-
nak tudományos edényébe orrát nem dughatja,
mig az ki nem találtatik, vagy az ő orrához illő
edénybe nem töltetik. — Itt létemben érkezék *Zem-
linből* egy Levél, melyből azt értem, hogy B. *Lau-
dont* 1. Decembertől fogva minden órán várják oda,
és ha meg-érkezik, Belgrádban Hadi-tanátsot fog tar-
tani. és meg határozzák kinek vitézsége érdemlette
valamely Rendnek tizimérét. — A' Nagy Tábor
Laudon két-felé osztotta; edgyik része Magyar-or-
szágon a' maga helyén marad, a' másik része Tseh-
ország-felé mozdólni iratik Belgrádból. — A' Béts-
ben vólt *Gránatérosok* ma indulának Morva-felé;

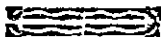
teg-

tegnap pedig a' Hadi-Tanátstól következő Tüdősítés adaték-ki: (**)

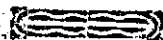
Minekutánna Obester *Mihájlovits* észre vette volna, hogy a' *Marova* vizén túl lévő, kemény Sorompokkal körül vett és *Agá Ertzi Mehmed* alatt 600 Törökök általma alatt lévő *Karinovátz* nevű Helység magának erőtséget és segítő ferget nyert volna, és a' mi itten közel lévő szélső-örizeteinket nyughatatlanná tehetné, el-végzé magában, hogy ezen Helységre rá-ülsön, és a' Törököket onnan ki-kergebbe. — Ezen tzeállal hátra hagy az Obester *Czupriában* 4 Kemény-lövő és 2 gyalog Kompániát, *Jágodinban* pedig 2 Kompániát, 100 Húszárt és 1 ágyut Májor *Smidt* alatt, maga pedig Nov. 17-dikén jó reggel, a' vele lévő *Grefen* Húszár oktatással, egy más Húszár Sqvadrommal és 10 Kompánia Serviai Szabad-fergesekkel és egynéhány ágyúkkal meg-indúl. Minthogy itt az utak' sem a' népnek útozására, sem az ágyúnak vitelekre alkalmatlanak nem valának, tehát imitt omatt késedelmezni kellett vala az Obesternek az utak tsinálásával; Mindazáltal 18-dikban *Czesztinig* mene az Obester; 19-dikben pedig délre midön a' *Kotlanik* hegyéhez érkezne, előre-küldi a' Szabad fergeseknek egy részével All-Hadnagy *Agyikat*, Kapitány *Novákovits* pedig más útan hasanlóképpen meg-indítja más Se-
reggel, hogy *Karinovátz* Helységét kémlelnék-meg. Midön Hadnagy *Agyikh* *Kostenkhez* érkeznek, az ellenségnek egy 60 főből álló szágodazó lovasai réá botlának; kikkel a' dolog tsatára kelvén, a' miéink közzül el-esék 2 ember, és el-veszténk 7 lovat.

vat. — Azonban a' fő Sereg az Obester alatt *Vitkovitz*ig élé-mozdult, a' roszfz utak miatt, igen nagy bajjal; itt az Obester a' gyalagokat 4 szegü hadi-sorba állitván, a' lovasokat 2 rá-ütésre szabja, és a' szükséges őrizeteket körül ki-rakja. — Kapitány *Novákovits* azon hirrel érkezék višfsza 20-dikban, hogy a' *Karinovátzi* Törökség készül a' szaladásra; melyre az Obester szép rendel által-vivé Sergét a' Morva vizén, itt egy *Karinovátzhoz* nem mészze lévő tetőt el foglala, és mind addig ágyuzá a' Törököket, míg ezen Helységből ki-költözének és egy tér-helyben gyülnének öszve. Minthogy ezen öszve-gyülnése az ellenségnek inkább szaladó, mint-sem ellent-álló tzállal láttatik vala fenyegetőzni, eleikbe küldi az Obester Kapitány *Millorádovits* Urat egy Sqvadrom Húzzárral, és ugyan azon időben parantsola Kapitány *Szimiknek*, hogy a' Szabad-fergefeknek bizonyos részével mennyen a' Helységnek, a' Táborig Atsokkal annak kapuit vágófsabé és azt népével szálja-meg; melyet ezen Kapitány azonnal meg-is tselekvék. Azonban a' kétfelelől tüzelő ellenségnek ereje közé szorúlt *Millorádovits* Kapitánynak segítségére küldi az Obester *Gréfen* Húzzár fő Hadnagy *Ladántzy* Urat, de a' Törökök még is keményen ellent-álván, Kapitány *Jonovits* Urat is ezeknek segítségére inditá, kik edgyesitvén magokat, végre az ellenséget el-kergeték, és a' kik a' szaladásban a' Húzzárok' kardja élire akadának, azok minden kegyelem nélkül le-apritatának — *Karinovátzban* 3 ágyukat, igen fok-búzáat és Török-búzáat, 2 Sátort és más elzközöket nyérénk

rénk prédába; 50 foglyaink, kik itt tartatnak vala rabfoglalásban meg-fzabadittatának. A' *Karinovtzi* Tifztfelölök az egész Kerület képiben a' Tsáfszár Hűségére esküvének, és azt ígérék, hogy *Karinovtzi* őltalmára 2000 katonákat állittanak s. t. Ebben az egész történetben tsak 2 embert vesztetünk, egynéhányon meg-sebeledtek; egynéhány lovak el-estek, egynéhány el-veszett. Az ellenségnek pedig kára nem tudatik — már tudjuk miért — ezek el-vizik a' magok holtjaikat magokkal. — Migen ezen történet véghez ment volna, az alatt a' Morva-vize meg-áradott és ki-ütett, azért a' Sergeknek vízfsza-jövételeket nagyon akadájoztatja vala. Megparantsolá Obesier *Miháljevits*, hogy a' Lovafok a' vizen feljül, a' gyalogok pedig alól, mi-gyárt ezek mellett mennének által, hogy a' lovak a' sebess. víznek erejét el-vévén, a' gyalogok könnyebben mehessenek által. Valakik ezen rendelést bé-töltötték, szerentsésen által-is jövének a' vizen; de 2 Szabad-sereghéli legények, kik a' magok fejek után mentenek, és egy ágyúzó Tifzt, kinek lova a' vízbe el-botlott, belé-fulladának a' vízbe. — Az Obesiernek bizonyosága-szerint Hűzsár Kapitányok *Laszkovits* és *Millerádovits*; gyalog Kapitányok *Gvozdántsovits* és *Szimik* Urak magokat, mint igaz hadi-férfiak úgy vívelték. Ezeken kívül Kapitány *Novákovits*, és a' Szabad-sereg 2 Vezéri *Benedovits* Urak ditséretet érdemlenek. — Az All-Tifztek és közemberek közzül meg-érdemlették a' magok vitézségekkal, hogy név-szerint emlittésenek; a' *Gresen* Hűzsár Sergéből, Strázsamester *Müller*,
Káp-

Káplár *Balogh*; köz-emberek *Györi János*, *Danka Sándor*, *Giörgyi István*, és *Mester Gergely*; a' Serviai Lovaság közzül pedig Káplár *Sztavnó*, *Varga*, *Smidt Josef*, és *Vánia Ignácz*; a' gyalagok közzül *Radoje Ruzmánovits*, Káplár *Sztánviló Joudnovits*, és a' Buglin Palsa *Petrovits István*: mind ezek különösen jól viselték magokat. — Itt a' mi népünk szép prédát hozott-vizsza.

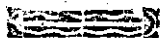
Ugyan ezen Hadi-tudósításban F. M. L. Báró *Vallis* Ur Dec. 2-dikán azt jelenti az Udvarnak, hogy a' *Skutari* Basának *Boszniában* telelni hagyott fél-mezittelen Albániai népe a' Várodba nem vete-tett-bé; hanem tsak a' Várokon kívül lévő épü-lekbe; magoknak kel hátokon hordani a' tüzi fát, ha meg-nem akarnak fagyni. Ezek igen böjti mód-ra tartatnak a' Törököktől; azért rész-szerint már haza-felé is indúltanak, rész-szerint készülnek a' *Szokom* 2 Ó — ja felibe 2 — 2 punktumat rak-ni. (**) — Midőn ezeket eddig irta volna a' Balha, fordit a' pappirosan, megint a' tentámba mártya lábát, 's ezt mázolá:

„Hát te Bétsbe lakol, 's még sem tudod, már egynéhány napoktól fogva miért nem láthatni a' F. Tsászárt? fő és torok fájása vólt; mely nyavallya most nagyon Uralkodik Bétsben. Tudode még mitsoda nyavallyák uralkodnak itten? többnyire az erszény mind száraz betegségben vagon, 's a' Doktorok magok-is ugy tapasztalják, hogy tulajdon erszények-nek-is roszszúl vér az erek, melynek egyedül a' Békelesség az Orvolsa; mert a' pénzt mind a' Táborhoz vizik Bétsből. A' Köldus itt annyi 's olly vak-

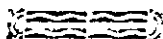
vakmerő, hogy szinte le-vonnyák az útan az embert. — Egy lónak tartása egy hónapig 18 n. farint, és így ki ki fel-vetheti ezstendeig mennyit eszik-meg egy Bétsi ló. — 3 napoktól fogva Bétsben minden a' Békekségről futtag. Azt beszélik némellyek, hogy a' Békekség kötele Bukoresstben fog véghez menni — és nagy reménységünk-is lehet a' békekséghez; mert a' *Koburgtól* meg-ostoroztatott Nagy Vezér azt írta Konstantzinápolyba a' Diványnak, hogy a' békekségről gondolkozzanak; mert ő a' népet nem tarthatja, szalad minden felé, a' merre szemével lát. A' Nagy Vezér *Potemkinhez* is egy Levelet küldött, melyben a' békekségre kéri *Potemkin* azt mondják hogy felcste volna; igen is a' Békekségre kélzsek vagyunk, tsak hogy annak kötelébe más Udvarok magokat ne keverjék különben, hanem tsak mint kezefek; már pedig tsak alig ha a' Békekségbe mások is örömeft belé nem akarnának szállani; azért ezen környülállás még szólgáltathat nekünk egy kis okot az írásra. — Itt a' Balha meg-pihenvén, jmegint tentába ugrék is így kezdé *à Capite*:

„ Nov. 22-dikén indúltanak-meg a' Pruszszas Sergek *Lütik*-felé, a' midön a' zenebonás nép a' Pártütő Zászlót mindenfelé ki-süggeszté; a' fegyveres-házból minden ágyut és fegyvert kezéhez vevé, a' Város utzáinak padlás-köveit fel-szaggatá, és meg-esküvék, hogy kézzebb a' Vároft annak 4 szegeletein egyfzeribe meg-gyujani és-hammuvá tenni, mintsem magát meg-adni. — A' Pétersburgi Udvarnál volt Frantzia Követ *G. Szegur* Ur a' maga Ud-

Udvarja által haza hivatott, és már Oktob. 10-dikén haza-is indúlt. — *Párisban* ismét uj zenebonától félnek; mert a' 6 Kerületeknek Vármegyéit akarják el-rontani, és a' nép zúg, mint a' rajzó méh. —

Ha K. Belgiumról akarsz tudni valamit, vedd kezdedbe azt a' Német ujság Levelet, a' mellyik legelőbb kezdedbe akad, és mindenütt ezt találod: „Az a' reménység, mellyet a' Flánriabélieknek áthatatos hivségeken helyezettünk vala, megsalt bennünket; mert, a' mint Nov. 21-dikén írják Brűszszelből, itt-is a' Pártos zenebonának tüze egészen a' fő Városnak (*Gent*) tornyáig hatalmazott; a' Pártütők magoknak és a' magok vezedelmes tzéljoknak mindenütt tárfakat találtak; és ugyan innen erőfittetik, hogy *Bügge* és *Ostendei*-is már ezeknek kezdekbe volna; sőt azt-is majd minden Levelek erőfittik, hogy *Bügge* várának őrizetén lévő 300 katonái a' fegyvert le-rakták volna, és *Ostendében* semmi ellent nem állottanak. Már most a' Pártötütött zenebonásoknak tzélja *Bergen* és *Löven*; a' honnan *Lövenben* 2000 fegyverek vagynak őrizeten. A' katonaságnak nagyobb része *Flándriát* oda hagyta, és mégyen *Antverpia* és *Brűszszel*-felé; hól *Brűszszelben* 8000 fegyverek őltalmazták a' várost, hová, ha a' zenebonások el-érkezni találnak, egy vér feredőtől tsak az Egek őrizhetik őket. *Trautmansdorf* Nov. 19-dikén még *Brűszszelben* vala, és a' népet minden módon tsendesíteni kívánnya. — Már itt a' pennám ezen hideg időben *Katharussa* lévén, tovább nagyon nem szolhat.

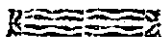
Teljes reménységgel vagynak már most mindenek, hogy a' F. Császárnak Nov. 21-dikén közönségsé tett Kegyelmes rendelése után egész tseedség lészzen Belgiumban; mivel ezen rendelésében ő Felsége mindeneket meg-engedett, valamelyeket csak a' Belgák ohajtanak vala. — Fő Hertzeg Alfszony *Kristina* és *Albert* Hertzeg a' F. Császárnak parantsolotjára hagyták oda *Brüszfelt* és az egész télen *Poppelsdorfban* fognak múlatni. —

Azt írják némely Levelek, hogy a' Tseh-orzági Sergek-is meg-szaparittatnának, és a' télen tsatózó lábra fognának állittatni. — A' Szakfzoniai szélekről ugy fú a' szél, hogy az egész Pruszus Tábor készzen halgat. Némelyek Lengyel-ország felé gondolkoznak ezekkel; de semmi bizonyos nióts tudva felöllök — a' felső világon; de bezzeg mi az *Elyseumban* világosobban tudunk mindeneket. Oh ti felső világbéli Ujságírók! csak ollyonak vagytok hozzánk képest, mint a' Karóhoz lántzolt Ebek, tovább nem mehettek csak a' meddig a' lántz ér. Én az egész Világot fel-járom, és minden hireket a' Kis ujjomban viszek. le az én Uramnak *János* Doktor Ujságírónak az *Elyseumba*; kinek leg-hűségesebb szolgálja

Mephistopheles.

Tsak el-bámúlék az all-iráson, hogy ezen Levelet Balha képiben *Mephistopheles* írta, 's szóról szóra ide iktatám.

Torda Nov. 29-dikén. — „Irtam vala a' *Kurirnak*, ezen hón. 12-dikén, hogy Novembertől fogva egész Erdélyben a' Sónak árra 3 m. forinton kezdődött, mely miatt egész Hazánk nagy szomorúságba borúlt. Itten *Tordán* 26-dikán ezen hónapnak, a' Soó *Aknán* igen nagy lárma esett vala. Egy régen fel-hagyott *Akna* el-süllyedett, mely a' mivélés alatt lévő egész szomszéd *Aknát*-is megbontotta, és félő haszon vehetlenné tévzi. A' mennyi épületek féless lzámmal amaz el-süllyedettnek fellette estenek, fok kárral a' mélységbe szállottanak. — Úgy hallatik, hogy *T. Galambos* Ur helyébe *N. Enyedi* Pfofessorságra váláztatott volna *T. Herpei* Ur. — Gróf *Bethlen Sándor* hadi fő *Comissarius* Ur ő nagysága ezen hétnek elején *Szebenből* *Óláh-országba* indúlt, hogy *Bukorestben* a' mi ott fekvő *Táborunknál* teleljen. — A' tizta *Búzának* árra *Tordán*, *Régenben*, *Besztertzén* 30 — 32 garas: az alábbvaló 24 — 26 garas. — *Nov. 23, 24 és 25-dikén* egész Erdélyben hó esék, mely miatt a' szállóknak egy része szedetlen maradván, most nagy gondal a' hóban lapáttal szedik. Éppen fagy nélkül való földre esett a' hó; de még eddig jól megállott. — Ezen hónapnak 30-dikára vala ki-szabvá ezen *N. Kolos-vármegyének* közönséges gyűlése, a' tudva lévő *F. Királyi* fel-tételek eránt. — A' földmérés *Comissionak*-is itten *Tordán* tartott *Cancelláriájának* vége leve tegnap, a' munka el-végeztetett, 's t. — *Kolosvárat* a' *Hús-vágásnak* jusza ismét a' *Mészáros Tzéhnek* még-engedtétett, a' *Város'* közönséges fundútságával tartandó bizonyos meg-éltgyezés

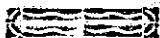
zés mellett. — Senmi hire nintsen, hogy az egész Télen Erdélybe Tábori Sergek jönének vissza telelő-szállásra.

Béts. A' F. Császár a' Magyar és Erdély-orizági földmérését, bizonyos okokra nézve fel-függőztette.

Tudósítás.

Egy nevezetes Könyvetskét] bocsátott: ki az idén Bétsben Német nyelven *Heszel Ignátz Benedek*, melyben az egész Ausriai Birodalomban a' mérés szerint fel-állítandó adózás Systemáját; bizonytalannak, és helytelennek lenni állítja; meg-mutatni akarván azt, hogy a' Földekre és Fundusokra vett adó fizetés a' föld népének az adózásban elvifelhetetlen igát, 's egyenetlenséget okozzon. E' mellett meg-mutatni igyekezik azt is, hogy ezen képzelt igazságokon épült Systema a' hegyes és sík Tartományok, 's Helységek közt lévő külömbbségre nézve az adó fizetésben ahajtott Tzélét éppen bé-nem tellyefiheti.

Minekutánna ő Felsége ezen Könyvetskének foglalatját közelebből esmérni kezdette, méltóztott a' Könyv-szerzőjét 100 arányokkal meg-ajándékozni. Sőt a' meg-tzáfolás végett által-is adta a' Fels. Udvari ki-mérés munkáit igazgató Helynek, melyre az ebbéli parantsolat már bé is tellyesedett, és a' meg-tzáfolás Német nyelven köz kezekre bocsátatott. A' nevezetesebb okokat, mellyek a' fenn-jelentett munkát 's abban elő adott okokat vizsgálják, szándékozom a' Könyvben minden helyett bé-iktatni, hogy az egész dolog annál világosabb, 's ki-
nek

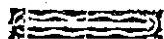
nek kinek hasznára alkalmasabb legyen. Teljes bizodalommal lévén a' felöl, hogy ezen a' köz jó-
 ra tzelozó fáradságomat, a' melyben az egész mé-
 résbéli Syltemának következei eleven szinnel le-
 rajzoltatnak annál inkább jó névvel fog édes Ha-
 zánk nyelvén fogattatni, mennél inkább igyekez-
 tem ez által is Magyar Hazámnak szolgálni. A'
 kiknek ezen könyvetske kedves lesz az olvasás-
 ra, meg szerezhetik ezt rövid idő múlva elő-fizetés-
 szerint a' jövő esztendőben *Januarius* havának 10-
 dik napjáig. Az előre fizetés 24 kr. lesz, sokkal
 oltsóbb mint a' Német nyelven, jóllehet többet fog-
 lal magában. Ki kérem azért a' vejendő Erdemes-
 Urak száma bé jelentését, mely kezemhez érkezően
 Januarius közepéig a' bé-szedés helyekre el-küldöm
 a' munkát. Kérem az alább nevezendő Urakat a'
 kiknél a' bé-szedés helyei lesznek, ne-sajnálják a'
 belüli Hazánk nyelvéhez jeles fáradságokat meg-mu-
 tatni. Költ Kalsán Novembernek 23-dik napján 1789-
 dik esztendőben.

Spilenberg Pál a' Tettes Abauj és Torna
 egyesült Vármegyék' Comissió Számo-
 lás vizsgálója:

Az elő-fizetést bé-szedő Urak ezek:

Budán: *Strohmájer Ignácz Josef* Ur Könyváros.
 Egerben: N. és Ntes *Gyulay Ferentz* Ur Fiscális.
 Eperjesen: N. és Ntes *Urbán András* Ur Prokátor.
 Esztergomban: T. *Katona István* Prédikátor Ur.
 Gyöngyösön: T. T. *Simor János* Ur.
 Györben: *Müller Ferentz* Ur Könyváros.

Nagy

- Nagy Kallóban: N. és Nemz. *Nánáfy Oldh Mihály* Ur Vármegye Registrátorja.
- Kafán: *Herman* Ur Könyvtáros és a' Fordító.
- Ketskeméten: *Sallya János* Ur Könyv-kötő.
- Kolosváron: T. T. *Verestői György* Ur Préd.
- Komáromban: T. T. *Pézteli József* Ur Préd.
- Losontzon: T. T. *Széplaki Pál* Ur Conrector.
- Miskoltzon: N. és Nemz. *Szent Iványi László* Ur a'
Tettes Borsodi Comissio Számlás vizsgálója.
- Nagy Váradon: N. és Nemz. *Mihálotzy György* Ur
a' Természet Törvénye Professora.
- Pápán: N. és Nemz. *Pápay János* Ur, Fiscális.
- Pétsét: N. és Nemz. *Sütthi János* Ur a' Tettes Ba
ranyai Comissio Számlás vizsgálója.
- Rima-Szombatban: N. és Nemz. *Kubányi Márton*
Ur, a' Tettes Borsodi Comissio Oeconomusa,
és *Czekuss Lajos* Ur Actuarius.
- Roshyon: Fő Tiszt. *Strohamer Director* Ur és Nem.
és Nemz. *Paukovits András* Ur Fiscális.
- S. Patakon: T. T. *Szombati János* Ur Professor.
- Szatmár Németibe: Nem. és Nemz. *Földi István* Ur,
Vármegye Orvosa.
- Ujhelybe: N. és Nemz. *Sebő Gergely* Ur a' Tettes
Vármegye Registrátorja.
- Jászberényben: Nem. és Nemzetes *Gellei József* Ur
Professor.
- Ungváron N. és N. *Polyánszki* Ur Professor.
- Vácon: *Ambro Ferencz* Ur Könyv Nyomtató.